

Nordiska brevet 2019

Klimatförändringen och förbrukning av naturresurserna ökar exponentiellt. Det är svårt för oss människor att förstå vad det innebär när någonting växer exponentiellt. Två blir tio, tio blir hundra, hundra blir tiotusen... Denna multiplikatoreffekt får klimatförändringen att framskrida ännu snabbare. För att sätta stopp på denna utveckling och för att kunna förändra situationen bör man göra hälften mera än vad man gör i detta skede. Gärningarna ska vara tillräckligt många och tillräckligt stora. En backcasting – metod måste tas i bruk, det vill säga att man måste fastställa målen man vill uppnå och först efter det hitta de medel som behövs för att uppnå målen.

Lagstiftning på såväl EU-nivå som i EU-medlemsländerna är avgörande för att bromsa klimatförändringen. Men det är lika viktigt att varje individ och varje hushåll agerar. Vi kan alla antingen påskynda eller bromsa klimatförändringen med de vägval vi gör.

Enskilda medborgare agerar redan nu aktivt för att rädda jorden och det gäller att få med alla människor, även de som tvivlar. Organisationer och föreningar spelar en viktig roll i att engagera människor eftersom de effektivt når en stor del av befolkningen. Därtill är det naturligt för dem att hitta praktiska lösningar och ordna verksamhet för att uppnå målet.

En gång i tiderna uppstod en folkrörelse som ville främja upplysning bland befolkningen med hjälp av olika föreningar och organisationer. Nu behöves en liknande rörelse för att rädda jorden och förhindra klimatförändringen. Klimatförändringen behöver beaktas på ett övergripande sätt i föreningslivet, vare sig man planerar verksamhet eller kommunikation.

Man ska inte se klimatfrågan som ett isolerat tema, utan inse att klimatförändringen påverkas av alla våra vägval och beslut, vare sig det gäller trafik, resande, boende, byggande, textilier, kläder, mat eller matproduktion.

Ens egna personliga vägval räcker däremot inte och därför behöver man också använda de politiska påverkningssmedel som finns. Vårt viktigaste val sker i valbåsen. Organisationer och föreningar ska uppmuntra folk att rösta på sådana kandidater från olika partier som har lovat fatta effektiva beslut för att lösa klimatförändringen.

Boendet och bostädernas energieffektivitet påverkar klimatet stort. Hela 40% av koldioxidutsläppen i Europa kommer från byggnader och byggandet. Det är klart att det bör ske förändringar inom byggsektorn för att EU i framtiden ska kunna uppnå sina klimatmål. Det spelar också en viktig roll vilka transportmedel som vi använder; det är alltid bättre att gå till fots eller cykla, ifall det är möjligt. Kollektivtrafiken ska vara effektiv och tillgänglig; även detta krav ska ställas på politiker. Man ska sträva efter att trafiken ses som en tjänst; trafiken ska vara lätt att använda. Även offentliga upphandlingar ska vara hållbara. Man ska inte bjuda på brasiliansk genmanipulerad kyckling på arbetsplatser eller på anstalter.

Maten är Marthornas specialkunskapsområde. Mat är en del av vardagen och den är den lättaste och viktigaste av våra dagliga klimatgärningar. Man kan påverka sin miljöbelastning genom att undvika matsvinn och aktivt välja vegetarisk kost. Ungefär 20% av

miljöpåverkningarna kommer från maten. Matproduktionen orsakar växthusgaser som påverkar klimatet.

God mat är av god kvalité, närproducerad, trygg, nyttig och ekologisk. Den är rättvis för producenten och djur, och såklart är den smaklig och kan tillredas till rimliga priser. Hållbar konsumtion innefattar närproducerade, helst ekologiska råvaror, säsongens grönsaker, inhemsk sjöfisk och några gånger per

vecka också kött vars ursprung vi vet. När man använder kött lite mer sällan kan man betala producenten ett rimligt pris och välja kött som är producerat ansvarsfullt och nära.

När råvarornas resa från åker och sjö till tallriken är kort, när maten innehåller rikligt med grönsaker, och när vi vet varifrån maten kommer från är maten tryggare och nyttigare. Därtill minskar det mängden förpackningsmaterial, speciellt plast, och det blir mindre matsvinn.

Låt oss tillsammans bilda en folkrörelse kring hållbar kost och en klimatvänlig vardag. Med en människa, ett hushåll och en ekonomi i taget kan vi göra det!

Sirpa är Marttaliittos
Ordförande och finsk ledamot av Europaparlamentet